

**КОМИСИЈА ЗА РАЧУНОВОДСТВО И РЕВИЗИЈУ
БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ**

**ИСПИТ ЗА СТИЦАЊЕ ПРОФЕСИОНАЛНОГ ЗВАЊА
СЕРТИФИКОВАНИ РАЧУНОВОЂА
(ИСПИТНИ ТЕРМИН: НОВЕМБАР 2022. ГОДИНЕ)**

**ПРЕДМЕТ 7:
ФИНАНСИЈСКО ИЗВЈЕШТАВАЊЕ 2**

I – ТЕСТ ПИТАЊА

- 1. Према МСФИ 16 – Лизинг, корисник лизинга треба да одмјери имовину на коју има право кориштења по набавној вриједности имовине која укључује:**
  - a) износ почетно одмјерене обавезе по основу лизинга
  - b) сва плаћања по основу лизинга извршена на дан или прије првог дана трајања лизинга, умањено за све евентуалне примљене подстицаје у вези са лизингом
  - c) Све почетне директне трошкове које је узроковао корисник лизинга
  - d) све горе наведено

- 2. Према МСФИ 13 – Одмјеравање фер вриједности, промјена техника процјене или њене примјене је примјерена ако се догоди неки од следећих догађаја:**
  - a) развој нових тржишта
  - b) нови информационе технологије постану доступне
  - c) тржишни услови се промјене
  - d) технике процјене су унапријеђене

- 3. Компанија „АЛФА“ стекла је 100% акција извјештајног ентитета „СИГМА“ за шта је укупно издвојено 1.400.000 КМ. Фер вриједност имовине компанија „СИГМА износи 1.560.000 КМ, док фер вриједност обавеза износи 280.000 КМ. Стечени гоодвилл износи:**
  - a) 160.000 КМ
  - b) -160.000 КМ
  - c) 120.000 КМ
  - d) -120.000 КМ

- 4. Корисни вијек средства је:**
  - a) временски период који се средство већ користи
  - b) временски период који ће се средство још користити
  - c) временски период у току које се очекује да ће средство бити коришћено
  - d) број произведених или сличних јединица који се произведе у току године

5. Гудвил се признаје као средство:

- a) ако је куповина била повољна у складу са МСФИ 3
- b) ако је износ пренесене накнада, или њеног еквивалента, већа од нето износа препознатљиве стечене имовине и преузетих обавеза у складу са МСФИ 3
- c) ако је код стечене имовине и преузетих обавеза било значајних скривених губитака
- d) ако је код стечене имовине и преузетих обавеза било значајних латентних резерви

6. Концептуални оквир за финансијско извјештавање се бави:

- a) циљем финансијског извјештавања
- b) квалитативним особинама корисних финансијских информација
- c) дефиницијом, признавањем и одмјеравањем елемената од којих су сачињени финансијски извјештаји
- d) све горе наведено

7. Према МРС 20 – Рачуноводствено обухватање државних давања и објелодањивање државне помоћи, државна давања не треба да се признају све док не постоји оправдана увјереност:

- a) да ће се ентитет придржавати услова повезаних са давањима
- b) да ће давање бити примљено
- c) да ће ентитет признати као расход повезане трошкове које треба покрити из тог давања
- d) ништа од наведеног

8. Извјештајни ентитет „БЕТА“ остварио је нето добит у износу од 240.000 КМ. У законске резерве издвојено је 5%, док је скупштина изгласала да се из нето добитка исплати 70% дивиденде. Износ нераспоређеног (задржаног) добитка који је преноси у задржану добит износи:

- a) 60.000 КМ
- b) 68.400 КМ
- c) 72.000 КМ
- d) 84.000 КМ

9. Шта од сљедећих новчаних токова представља новчане токове од пословних активности:

- a) приливи од продаје робе купцима
- b) примљене дивиденде
- c) одливи за исплате плата запосленима
- d) одливи за отплату главнице зајма

10. Према МРС 33 – Зарада по акцији, примјерима потенцијалних обичних акција сматрају се:

- a) финансијске обавезе или власнички инструменти, укључујући приоритетне акције, који се могу конвертовати у обичне акције
- b) опције и варанти
- c) акције које би се емитовале након испуњавања услова који произилазе из уговорних споразума, као што је куповина предузећа или других средстава
- d) ништа од наведеног

11. Међу наведеним ставкама у финансијску имовину припадају:

- a) новац и новчани еквиваленти
- b) краткорочна потраживања
- c) goodwill
- d) дугорочна улагања обрачуната методом удјела

12. Према МРС-у 2, нето билансну вриједност залиха робе чини њена:

- a) набавна вриједност
- b) нето продајна вриједност
- c) набавна или нето продајна вриједност, у зависности од тога која је виша
- d) набавна или нето продајна вриједност, у зависности од тога која је нижа

13. Код примјене индиректне методе израде извјештаја о новчаним току од пословних активности финансијски резултат утврђен у билансу успјеха потребно је:

- a) увећати за смањење залиха на крају периода у односу на почетак периода
- b) увећати за повећање потраживања од купаца на крају периода у односу на почетак периода
- c) умањити за смањење обвеза према добављачима на крају периода у односу на почетак периода
- d) умањити за губитке од отуђења материјалних сталних средстава

14. Према МРС-у 8 (и Одјелјку 10 МСФИ-ија за МСС), на терет или у корист акумулисане (нераспоређене) добити могу се признати значајни учинци који су настали по основи:

- a) промјена у рачуноводственим политикама
- b) промјена у рачуноводственим процјенама
- c) исправака грешака насталих у ранијим годинама
- d) исправака грешака насталих у текућој години

15. Према МРС-у 12 (и Одјелјку 29 МСФИ-ија за МСС), одгођене пореске обавезе су износи пореза на добит плативи у будућим периодима који се односе на:

- a) одбитне привремене разлике
- b) опорезиве привремене разлике
- c) пренесене неискориштене порезне губитке
- d) пренесене неискориштене порезне олакшице

16. Инвестиционе некретнине су некретнине које се:

- a) користе у производњи или испоруци добара и/или услуга, или за административне сврхе
- b) изнајмљују другима ради остварења прихода
- c) држе очекујући повећање њихове вриједности
- d) намјеравају продати у склопу редовног пословања

17. Друштво је продало предмет опреме, те је по продаји испоставило фактуру купцу на износ од 35.100 КМ (30.000 КМ плус 5.100 КМ ПДВ-а). На датум продаје његова бруто књиговодствена вриједност износила је 100.000 КМ а исправка вриједности 70.000 КМ. Приликом евидентирања продаје и искњижавања проданог предмета опреме друштво у финансијским извјештајима треба исказати:

- a) добитак од продаје у износу од 35.100 КМ
- b) добитак од продаје у износу од 30.000 КМ
- c) губитак од продаје у износу од 30.000 КМ
- d) неће исказати ни добитак, ни губитак од продаје

18. Према МСФИ-ију 5, кад се дуготрајна имовина класификује као намијењена продаји:

- a) почетно се мјери по нижој између нето књиговодствене вриједности и фер вриједности умањеној за трошкове продаје
- b) наставља се обрачунавати амортизације све док се имовина не прода
- c) прекида се обрачун амортизације од дана рекласификације
- d) накнадно се мјери по фер вриједности умањеној за трошкове продаје

19. Продавац је склопио уговор с купцем о испоруци производа „П1“ по цијени од 2.000 КМ и производа „П1“ по цијени од 3.000 КМ, према којем ће се производ „П1“ испоручити одмах, а производ „П2“ накнадно. Плаћање накнаде за испоруку производа „П1“ условљено је испоруком производа „П2“ јер се ради о повезаним производима. Према МСФИ-ију 15, након испоруке производа „П1“ продавац треба признати:

- a) потраживање од купца 2.340 КМ, приход од продаје 2.000 КМ и ПДВ обавезу 340 КМ
- b) потраживање од купца 2.340 КМ и уговорну обавезу 2.000 КМ и ПДВ обавезу 340 КМ
- c) уговорну имовину 2.340 КМ, приход од продаје 2.000 КМ и ПДВ обавезу 340 КМ
- d) уговорну имовину 2.340 КМ, уговорну обавезу 2.000 КМ и ПДВ обавезу 340 КМ

20. Друштво „А“, које посједује складиште површине 5.000 м², склопило је с друштвом „Б“ споразум о петогодишњем најму складишног простора површине 500 м² за складиштење робе, према којем локацију одређује власник складишта (друштво „А“) и може је мијењати током трајања уговора. Друштво „Б“ трошкове пословног најма треба признати као:

- a) као имовину с правом кориштења (у билансу стања) – само ако примјењује МСФИ 16 (ради се о уговору о најму јер се имовина може идентификовати)
- b) као имовину с правом кориштења (у билансу стања) – без обзира примјењује ли МСФИ 16 или МСФИ за МСС
- c) као расход – ако примјењује МСФИ 16 (ради се о уговору о пружању услуга јер се имовина не може идентификовати)
- d) као расход – ако примјењује МСФИ за МСС

II - ЗАДАЦИ

Задатак број 1 (10 бодова):

Предузеће „АЛФА“ производи један производ и при томе користи три различите врсте материјала. На дан 31.12. на залихама се налази:

- ❖ 300 кг материјала „А“ чија је вриједност 600 КМ,
- ❖ 200 кг материјала „Б“ чија је вриједности 400 КМ и
- ❖ 100 кг материјала „Ц“ чија је вриједност 400 КМ.

За производњу 1.000 комада готовог производа потребно је:

- ❖ 300 кг материјала „А“,
- ❖ 300 кг материјала „Б“ и
- ❖ 100 кг материјала „Ц“.

Набавна цијена материјала „Б“ на дана извјештавања је била 2,2 КМ по килограму. Трошкови прераде (трошкови конверзије) износе 600 КМ. Продајна цијена готовог производа по комаду износи 3 КМ, а трошкови продаје 1.000 комада готових производа износи 300 КМ.

Утврдите да ли је у вриједности залиха материјала садржан импаритетни губитак и ако јесте колико износи? (10 бодова)

РЈЕШЕЊЕ

Задатак број 2 (20 бодова):

Привредно друштво „А“ на почетку периода, 01.01.2021., има сљедеће стање имовине, обавеза и капитала:

АКТИВА	475.000
Опрема	200.000
Испревка вриједности опреме	50.000
Дугорочна улагања у ХОВ	70.000
Залихе материјала	40.000
Залихе готових производа (80 комада)	80.000
Потраживања од купаца	30.000
Готовина	5.000
ПАСИВА	475.000
Основни капитал	210.000
Задржана добит	90.000
Обавезе по краткорочним кредитима	20.000
Обавезе према добављачима	95.000
Обавезе за порезе	20.000
Обавезе за дивиденде	40.000

У току обрачунског периода, 2021. године, настали су сљедећи пословни догађаји:

1. Наплаћено је потраживање од купаца у износу од 95.000 КМ, од тога 60.000 КМ односи се на продате готове производе, а 35.000 КМ на продату опрему у претходном периоду
2. Примљена је фактура за потрошену енергију 10.000 КМ
3. Примљено је 60.000 КМ на име одобреног дугорочног кредита
4. У производњу је издато материјала у вриједности 30.000 КМ
5. Плаћена је обавеза за порез 20.000 КМ
6. Плаћене су обавезе према добављачима – 15.000 КМ
7. Враћен је дио краткорочног кредита у износу од 23.000 КМ, од чега је камата 3.000 КМ
8. Купљене су акције предузећа „Б“ за 30.000 КМ у циљу утицаја на дугорочну политику предузећа
9. Обрачунате су плате за протекли мјесец 40.000 КМ
10. Обрачуната је амортизације опреме 6.000 КМ
11. Исплаћене су дивиденде 40.000 КМ
12. Исплаћен је дио зарада у износу 25.000 КМ
13. Извршен је пренос трошкова на производњу
14. У току периода довршено је 60 комада производа „Х“. Обрачуном је утврђено да трошкови производње износе 60.000 КМ и да нема залиха недовршених производа
15. Продато је 50 комада производа, за шта је испостављена фактура купцу 140.000 КМ
16. Евиднтирано је смањење залиха за продату количину
17. Купци су платили 15.000 КМ на има свог дуговања
18. Утврђен је финансијски резултат. Пореска основица једнака је рачуноводствено утврђеној добити. Пореска стопа је 10%.

Ваш задатак је да:

- a) Биланс успјеха по методи укупних трошкова (**10 бодова**)
- b) саставите Извјештај о токовима готовине за предузећа „А“ за 2021. годину по индиректној методи (**10 бодова**)

РЈЕШЕЊЕ:

Задатак број 3 – Биланс успјеха (Извјештај о свеобухватној добити)

Друштво «Х» је у периоду од 1.1. до 31.12. 2021. године исказало сљедеће реализоване приходе и расходе:

- пословни приходи	500.000 КМ
- пословни расходи (по природним врстама)	450.000 КМ
- финансијски приходи	4.000 КМ
- финансијски расходи	6.000 КМ
- остали приходи и добици	7.000 КМ
- остали расходи и губици	10.000 КМ
- приходи и добици по основи продаје и усклађивања вриједности средстава намијењених продаји и обустављеног пословања	8.000 КМ
- расходи и губици по основи продаје и усклађивања вриједности средстава намијењених продаји и обустављеног пословања	5.000 КМ

На залихама производње и готових производа исказана су сљедећа стања:

	1. 1. 2021.	31.12. 2021.
Производња у току	25.000 КМ	15.000 КМ
Готови производи	50.000 КМ	55.000 КМ

Друштво «Х» поседује грађевински објект који је у 2020. години (и раније) вреднован по методи трошка. Почетком 2021. године бруто књиговодствена (набавна) вриједност објекта била је 750.000 КМ, а исправак вриједности 600.000 КМ. Током 2021. године извршена је ревалоризација објекта, према којој је његова фер вриједност утврђена у износу који је за 20% већи од књиговодствене вриједности исказане по методи трошка.

Друштво «Х» поседује акције друштва «У» које је класификовало као «финансијску имовину мјерену по фер вриједности кроз осталу свеобухватну добит». На дан 31.12.2020. године нето тржишна (фер) вриједност акција износила је 200.000 КМ. На дан 31.12.2021. године фер вриједност акција смањена је за 10%.

Стопа пореза на добит износи 10%.

Од Вас се тражи сљедеће:

- а) Израчунајте:** (10 бодова)
- ✓ добит / губитак од пословних активности
  - ✓ нето добит / губитак непрекинутог пословања
  - ✓ нето добит / губитак прекинутог пословања
  - ✓ нето добит / губитак периода
- б) Саставите извјештај о осталој свеобухватној добити / губитку** (дио биланса успјеха у којој се исказују нереализовани добици и губици) (8 бодова)
- в) Израчунајте укупну нето свеобухватну добит / губитак за 2021. годину** (2 бода)

РЈЕШЕЊЕ:

Задатак број 4 – Почетни биланс стања и расподјела добити

Почетком 2020. године два члана су основали друштво с ограниченом одговорношћу (д.о.о.).

Прије уписа у регистар друштава чланови друштва унијели су у друштво сљедећу имовину:

- уплате у новцу у износу од 100.000 КМ
- пословну зграду са земљиштем чија је вриједност процијењена на 1.000.000,00 КМ, од чега се на земљиште односи 150.000 КМ
- регистровано право на патент за производњу (коју ће обављати) чија је вриједност процијењена на 200.000,00 КМ

У билансу успјеха за 2020. годину друштво је исказало губитак у износу од 50.000 КМ.

У билансу успјеха за 2021. годину друштво је исказало добит послије опорезивања у износу од 250.000 КМ.

31.3.2022. године донесена је одлука о распореду добити према којој се из добити 2021. године покрива губитак из 2020. године, те се преостали износ распоређује: 20% у резерве, 50% члановима друштва и 30% као нераспоређена добит.

Потребно је:

- а) Саставити почетни биланс стања (с појединачним и збирним позицијама) након уписа у регистар друштава (31.1.2020.)**
(5 бодова)
- б) Прокњижити одлуку о распореду добити за 2021. годину** (3 бода)
- с) Утврдити вриједност укупног капитала на дан 31.12.2020. и на дан 31.3.2022. године** (2 бода)

РЈЕШЕЊЕ: